

MTA KÖNYVTÁR ÉS INFORMÁCIÓS KÖZPONT

LIBRARY AND INFORMATION CENTRE OF THE HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

**Magyar Tudományos Akadémia
Könyvtár és Információs Központ**

*Az Akadémiai Levéltár
kutatási szabályzata*

2018

Az Akadémiai Levéltár (mint a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ egyik osztálya) a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.), a közlevéltárak és a nyilvános magánlevéltárak tevékenységével összefüggő szakmai követelményekről szóló 27/2015. (V. 27.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Rendelet), illetve az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) alapján a levéltári kutatószolgálat működését az alábbiak szerint határozza meg.

Jelen **kutatási szabályzat hatálya** kiterjed az Akadémiai Levéltár kutatóira és az Akadémiai Levéltár kutatószolgálatát ellátó munkatársaira.

A kutatószolgálat 2018. május 25-től a **kutatók személyes adatait** a *2016/679/EU rendelet a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról* (a továbbiakban Rendelet), valamint a *2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról* (a továbbiakban Infotv.) **szóló jogszabályok előírásainak megfelelő módon kezeli.**

A Rendelet értelmében az a természetes személy, aki személyes adatait a levéltárnak megadja, az adatkezelés érintettjévé válik (a továbbiakban Érintett), az Akadémiai Levéltár pedig adatkezelőnek minősül (a továbbiakban Adatkezelő). Az Akadémiai Levéltár, mint a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ egyik osztálya kiemelt jelentőséget tulajdonít a kutatóktól származó személyes adatok védelmének és minden körülmények között biztosítani kívánja a levéltárhasználók információs önrendelkezési jogát.

Felhívjuk a Tisztelt Kutatók figyelmét, hogy a személyes adatok kezelésére vonatkozó részletes szabályokat az MTA Könyvtár és Információs Központ Adatkezelési tájékoztatója tartalmazza. Kérjük, olvassák el figyelmesen az abban foglaltakat. Az **Adatkezelési tájékoztató** kinyomtatva a Levéltár vezetőjénél, online az intézmény honlapján:

<http://konyvtar.mta.hu> (A könyvtárról/Dokumentumok/Szabályzatok/Adatkezelési tájékoztató) tekinthető meg.

Tájékoztatjuk Önöket, hogy személyes adataik kezelésével kapcsolatos kérdéseikkel, esetleges panaszaikkal az Adatkezelő adatvédelmi felelőséhez fordulhatnak.

Az adatvédelmi felelős elérhetősége:

E-mail: kalydy.dora@konyvtar.mta.hu

Telefonszám:411-6292

1. A levéltári kutatás

A Akadémiai Levéltár az állományában levő levéltári anyagot, annak nyilvántartása, tudományos igényű rendszerezése és tájékoztatási célú segédletek készítése útján kutatásra alkalmassá teszi, külön helyiségben (a továbbiakban: kutatóterem) a kutatók rendelkezésére bocsátja, és lehetőséget teremt arra, hogy a

kutató a kutatásra kiadott levéltári anyagról saját költségén másolatot készíttethessen. [Ltv. 22 § és Rendelet 41 § (2)]

Az Akadémiai Levéltárban őrzött, a Ltv. 22. § (1) bekezdése szerint kutatható anyagban¹ – a jelen szabályzat, valamint a vonatkozó törvények és rendeletek betartásával – **térítésmentesen kutathat minden magyar és külföldi állampolgár.** A kutatáshoz a törvény szerint **kérelem benyújtása szükséges.** A kutatási kérelemnek tartalmaznia kell a kutatni kívánt téma megjelölését; a kutatni kívánt időszak határait; a kutatás célját. (1. sz. melléklet)

A kutatási kérelem részleges vagy teljes megtagadását a levéltár köteles írásban megindokolni [Ltv. 26. § (1)]. A kutatási vagy a tájékoztatási kérelem részleges vagy teljes megtagadása esetén a kérelmező bírósághoz fordulhat [Ltv. 29. § (1)].

Az Akadémiai Levéltár az őrizetében lévő levéltári anyagban kutatást végző személy részére – a kutatás megkezdése előtt – **látogatói jegyet** ad ki. A látogatói jegy tartalmazza a kutató nevét, lakcímét és a kutatás tárgyát. A látogatói jegy kiadásakor a közlevéltár nyilvántartásba veszi a kutató természetes személyazonosító adatait (azaz az érintett családi és utónevét, anyja nevét, születési helyét és idejét), illetve lakcímét (3. sz. melléklet). A kiadott látogatói jegy az adott naptári évre érvényes, a következő évben meg kell hosszabbítani.

A közlevéltár az általa kiadott látogatói jegyet és az ahhoz felvett adatokat – az Ltv. 22. §-ának (2); (4) bekezdésében, a Rendelet 46. § és az Infotv-ben foglaltak szerint – nyilvántartja.

2. Kutatási korlátozások

Az adatvédelem

Ha törvény másként nem rendelkezik, a személyes adatot tartalmazó levéltári anyag az érintett halálozási évét követő harminc év után válik bárki számára kutathatóvá. A védelmi idő, ha a halálozás éve nem ismert, az érintett születéstől számított kilencven év, ha pedig a születés és a halálozás időpontja sem ismert, a levéltári anyag keletkezésétől számított hatvan év. [Ltv. 24. § (1)].

A védelmi idő lejártá előtt is kutatható az (1) bekezdésben meghatározott levéltári anyag, ha

- a) a kutatás – a kérelmező költségére – anonimizált másolattal is megvalósítható, vagy
- b) a kutatáshoz az érintett, vagy annak halálát követően bármely örököse, a Polgári Törvénykönyv szerinti hozzátartozója vagy bejegyzett élettársa a kutató kérésére hozzájárult, vagy
- c) a kutatásra tudományos célból van szükség – feltéve, hogy a Ltv. 22. § (1) bekezdésében meghatározott harminc, illetve tizenöt év már eltelt – és a kutató a (3) és (4) bekezdésben meghatározott követelményeknek eleget tesz. [Ltv. 24. § (2)].

Az Akadémiai Levéltár az Ltv. 24. § (2) bekezdés c) pontja szerinti tudományos célú kutatást akkor köteles engedélyezni, ha a kutató csatolja a tudományos kutatást rendeltetésszerűen végző, közfeladatot ellátó szervnek – a kutató részletes kutatási

¹ Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy 2005 óta már kutatható minden 1990 előtt keletkezett anyag, csak az Infotv. rendelkezéseit kell betartani.

terve alapján megadott – **támogató állásfoglalását**. A támogatói állásfoglalásnak minden esetben tartalmaznia kell az aláíró személy beosztását és az intézmény hivatalos bélyegzőjének lenyomatát. (4. sz. melléklet)

Az adatkezelés módja

A kutatónak írásos nyilatkozatban vállalnia kell, hogy a megismert és kigyűjtött személyes adatokat az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvénynek a tudományos kutatás céljára vonatkozó adatkezelési előírásai szerint meghatározott módon kezeli és használja fel, továbbá az írásos nyilatkozatban meg kell jelölnie az adatkezelés helyét [Ltv. 24. § (4)]. (2. számú melléklet)

A kutató az Ltv. 24. § /2/ bekezdés c) pontja alapján végzett tudományos célú kutatás során feltárt személyes adatot tartalmazó iratról az Ltv. 24. § (1) bekezdésében meghatározott védelmi idő lejárta előtt is készíthet nem anonimizált másolatot.

Az Ltv. 24. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott hozzájárulás megadásakor írásban nyilatkozni kell a kutató által megismert személyes adat – kutatás célja szerinti – felhasználásának elfogadásáról, valamint a személyes adatot tartalmazó iratok másolhatóságáról.

A külföldi kutatókra vonatkozó szabályozás

A személyes adatok megfelelő szintű védelmét biztosító ország kutatója számára tudományos célból, az Ltv. 24. § (1) bekezdésében meghatározott védelmi idő lejárta előtt is engedélyezhető a személyes adatot tartalmazó levéltári anyag kutatása, feltéve, hogy az Ltv. 22. § (1) bekezdésében meghatározott 30, illetve 15 év már eltelt. A kutatás akkor engedélyezhető, ha a kutató bemutatja a Magyar Tudományos Akadémia kutatási téma szerint illetékes bizottságának vagy intézetének - a kutató részletes kutatási terve alapján megadott - támogató állásfoglalását és írásos nyilatkozatban vállalja, hogy a megismert és kigyűjtött személyes adatokat országa adatvédelmi szabályai szerint kezeli és használja fel.

Az (1) bekezdés szerint engedélyezett kutatás során feltárt iratok másolhatóságát illetően az Ltv. 24. § (6) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. (Ltv. 24/A §)

Kutatási korlátozás állományvédelmi és egyéb okokból

Ha a levéltári anyag fizikai állapota miatt nem bocsátható a kérelmező rendelkezésére, a közlevéltár – saját költségére – másolat készítésével teljesíti a kérelmet, ha a másolat készítése nem jár az eredeti levéltári anyag további megrongálódásának vagy megsemmisülésének veszélyével, illetőleg nem jár a szokványos másolatkészítési díj ötszörösét meghaladó költséggel. Az utóbbi esetben azonban, ha a kérelmező a többletköltséget megfizeti, a közlevéltár köteles elkészíteni a másolatot [Ltv. 25. § (3)].

Nem engedélyezhető a kutatás abban a köziratnak nem minősülő levéltári anyagban, amely az átadó szerv vagy természetes személy által meghatározott feltételek alapján még nem kutatható [Ltv. 25. § (2)].

A levéltári anyag kutatásának átmeneti korlátozását okozhatja, ha az anyag rendezés, mikrofilmzés vagy restaurálás alatt van.

3. A kutatóterem működési rendje

Nyitva tartás

hétfő–csütörtök: 9:00–16:00

péntek: 9:00–13:00

Az Akadémiai levéltár általános nyitva tartási rendjéről és annak változásairól kutatóit az MTA Könyvtár és Információs Központ honlapján található Akadémiai Levéltár menüpontban és más közzétételi felületein keresztül tájékoztatja.

A kutatóterem használata

A levéltári anyag használata kutató részére csak a kutatóteremben engedélyezhető.

A kutató köteles megismerni és betartani a jelen szabályzat rendelkezéseit, a kutatótermi felügyelő pedig jogosult és köteles a levéltári anyag használatára vonatkozó előírások betartását folyamatosan ellenőrizni.

A kutató köteles a számára kutatásra kiadott levéltári anyag rendjét és fizikai állapotát megőrizni. (Különösen fontos, hogy másolat kérésekor se bontsa meg a kutatásra átvett iratanyag rendjét, és ne emeljen ki iratot a helyéről, csak a kutatótermi felügyelőtől kapott papírral jelezze, hogy melyik iratról óhajt másolatot.) A levéltári iratokon bármiféle jel, jelzés vagy javítás alkalmazása, az iratok rendjének megbontása, az iratokon történő jegyzetelés tilos.

A kutatóterembe ételt, italt bevinni, valamint dohányozni, mobiltelefont használni vagy a többi kutatót bármi módon zavarni tilos.

Ha a kutató a levéltári anyag használatára vonatkozó jogszabályok és a kutatási szabályzat rendelkezéseit, a kutatóterem rendjét megsérti, és e magatartását írásbeli figyelmeztetést követően is folytatja, a levéltár vezetője a kutató adott naptári évre vonatkozó látogatói jegyét érvénytelenítheti, és az év során újabb látogatói jegy kiadását megtagadhatja. A levéltár vezetője erről a kutatót írásban köteles értesíteni és döntését megindokolni.

Ha a kutató magatartásával a levéltárnak kárt okoz vagy magatartásával a kutatóterem rendjét súlyosan megsérti, a kutató látogatói jegyét a levéltár vezetője azonnal bevonhatja. [Rendelet 43 § (4) és (5)]

4. A Levéltári anyag használata

A levéltári anyag használata

A látogatói jeggyel rendelkező kutató a kutatni kívánt levéltári anyagot a kérőlap és az őrjegy egyidejű kitöltésével kérheti ki. [Rendelet 44 § (1)]

A **kutatói kérőlap** (5 sz. mell.) tartalmazza:

- a) a kutató nevét,
- b) a kutató által kutatásra igényelt levéltári anyag pontos levéltári jelzetét, valamint
- c) a kutatói kérőlap beadásának időpontját.

Az Akadémiai Levéltár a kutatói kérőlapokat naptári évenként egyedi azonosításra alkalmas módon tartja nyilván. A nyilvántartásban szerepel

- a kutatói kérőlap száma és kelte, valamint
- a levéltári anyag kiadásának és visszahelyezésének dátuma.

A kutatói kéréslapokat a kutatás befejezésétől számított 15 évig - azonosítójuk rendjében - nem nyilvános iratként kell megőrizni. [Rendelet 44 § (2), (3) és (4)]

A kéréslapon a lehető legpontosabb jelzetmegadására kell törekedni. Minden jelzethez külön kéréslap és **külön őrzegy** (6. sz. mell.) kitöltése szükséges.

Az Akadémiai Levéltár a használt őrzegyeket az anyag visszatétele után feldarabolva megsemmisíti, és az anyag visszakerülését rögzíti a levéltári anyagok nyilvántartásában (anyagkiviteli napló).

A kikérhető levéltári anyag mennyisége, a kérelem teljesítése

A levéltár az egyszerre benyújtható kéréslapok számát négyben, az egy kéréslapra kiadható levéltári anyag mennyiségét 1 dobozban, illetve 10 jelzetben maximálja. A levéltári anyag külső raktárakban van elhelyezve, ezért a kutatásra kért iratokat csak két nappal később tudja megnézni a kutató. [Rendelet 45 §]

A kutatásra kikért levéltári anyag nyilvántartása

Az Akadémiai Levéltár a kutatásra átadott levéltári anyagról nyilvántartást vezet (kutatási napló),

a kutató minden kutatási alkalommal aláírásával köteles igazolni a kísérlapon és a **kutatási naplóban**, hogy átvette a kutatásra kikért levéltári anyagot, a kutatás befejezésekor pedig a levéltár munkatársa igazolja aláírásával, hogy a kiadott anyagot hiánytalanul és megfelelő rendben visszavette.

A kutatási naplóban – a kutatószolgálat menetének áttekintése és ellenőrzése, valamint a statisztikai adatszolgáltatás pontossága érdekében – az Akadémiai Levéltár a következő adatokat rögzíti [Rendelet 46 §]:

1. a kutatási eset sorszámát,
2. a kutatás dátumát,
3. a kutatási téma megnevezését,
4. a kutató nevét,
5. a látogatói jegy számát,
6. a levéltári anyagot igénylő kéréslapok sorszámát.

Az Akadémiai Levéltár a kutatási napló vezetésekor (és őrzésekor) ügyel a kutató személyes adatainak védelmére, és betartja az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény rendelkezéseit.

5. A kutatott levéltári anyag másolása

A kutatásra kiadott levéltári anyagról a kutató saját költségén, az erre rendszeresített kéréslapon (7. sz. mell.) igényelhet másolatot vagy fotójegy (8. sz. mell.) ellenében saját maga készíthet másolatot.

A másolás engedélyezésekor a levéltári törvényt, anyagvédelmi szempontokat és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény rendelkezéseit egyaránt figyelem-be vesszük. A másolat(ok) átvétele minden esetben a másolati díj kiegyenlítése után történik. A másolás ára az *Akadémiai Levéltárban elérhető reprográfiai díjszabás c. főigazgatói utasításban* olvasható, amely nyomtatva megtalálható az Akadémiai Levéltárban, ill. on-line a honlapon.

6. Tájékoztatás a levéltári anyag alapján

A levéltár kérelemre - figyelemmel a levéltári anyag rendezettségére és segédlettel való ellátottságára - általános tájékoztatást nyújt a keresett tárgyra vonatkozó adatokat tartalmazó levéltári egységekről, illetve a kérelmező által közölt adatok alapján egyedi kiegészítő adatokat legfeljebb 30 napos határidővel szolgáltat.

A megkeresés teljesítésére felkutatott, a tájékoztatás alapjául szolgáló levéltári anyagról a levéltár

- a) másolatot,
- b) tartalmi kivonatot vagy
- c) hiteles másolatot állít ki.

A hitelesített másolat kiállítása az illetékekről szóló törvény szerint illetékköteles. [Ltv. 47. §]

Jelen Szabályzat 2018. május 1-jén lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti az Akadémiai Levéltár 2015. januári kutatási szabályzata.

Budapest, 2018. május 1.

.....
Hay Diana
az Akadémiai Levéltár igazgatója

.....
Monok István
az MTA Könyvtár és Információs
Központ főigazgatója

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: Kutatási kérelem
2. sz. melléklet: Kutatói (adatvédelmi) nyilatkozat
3. sz. melléklet: Látogatói jegy
4. sz. melléklet: Támogató állásfoglalás
5. sz. melléklet: Kutatói kérőlap
6. sz. melléklet: Őrjegy
7. sz. melléklet: Fénymásolat kérőlap
8. sz. melléklet: Fotómásolat kérőlap

Látogatói jegy sz.:

Iktatószám:

1. Kutatási kérelem

A **kutató** családi és utóneve:.....

A kutató születéskori neve:.....

Anyja neve:

Születési helye és ideje:

Lakcíme:

(Elérhetősége*):.....

(Foglalkozása*):.....

A **kutatás** célja: tudományos – nem tudományos:.....

A kutatás tárgya, évköre:

.....

.....

.....

A **megbízó** (támogató) tudományos intézet neve:

Címe:

*(Az Akadémiai Levéltár örömmel veszi, ha a kutató az Akadémiai Levéltár anyagának felhasználásával készült munkájának bibliográfiai adatait megküldi a levéltárnak. *)*

2. Nyilatkozat

Alulírott kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek. Elfogadom, hogy fenti adataimat az Akadémiai Levéltár nyilvántartásba veszi – a köziratokról, a közlevéltárakról szóló 1995. évi LXVI. tv. és a 27/2015. (V. 27.) EMMI rendelet előírásainak megfelelően – és az EU 2016/679 Adatvédelmi rendelet és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. számú törvény, és az MTA KIK Adatvédelmi Tájékoztatójában foglalt rendelkezések szerint kezeli.

A kutatási szabályzat rendelkezéseit megismertem, és anyagi és büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a kutatásra kapott levéltári anyagot a kutatási szabályoknak megfelelően használom, s azok épségét és rendjét megtartom. Tudomásul veszem, hogy amennyiben a kutatási szabályokat nem tartom be, további kutatásaimat az Akadémiai Levéltárban nem engedélyezik.

Kérem, hogy vegyenek fel a kutatói nyilvántartásba, és állítsanak ki egy látogatói jegyet a részemre.

Budapest,

.....
(a kutató aláírása)

A kutatási engedélyt megadom.

.....
(az Akadémiai Levéltár igazgató)

* *nem kötelező kitölteni*

Látogatói jegy sz.:

KUTATÓI NYILATKOZAT

Alulírott kötelezem magam arra, hogy az Akadémiai Levéltár kutatásra megkapott anyagából minden megismert és kigyűjtött adatot *a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról* szóló **2016/679 EU Rendelete**, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló **2011. évi CXII. törvény**, és a köziratokról, a közlevéltárakról szóló **1995. évi LXVI. tv.** és a 27/2015. (V. 27.) EMMI rendelet előírásainak megfelelően használok fel.

Adatkezelés helye:

.....

Budapest,

.....
(a kutató aláírása)

Akadémiai Levéltár

Száma:

Látogatói jegy

A kutató neve:

A kutató lakcíme:

.....

A kutatás tárgya:.....

.....

Budapest,

P.h.

Aláírás

TÁMOGATÓ NYILATKOZAT

Kiállító szerv iktató száma: _____/20_____

A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. tv. 24.§ (3) bekezdése alapján

(név),

(születés helye és ideje),

(állandó lakhely)

az Akadémiai Levéltárban végzendő kutatásához támogató állásfoglalásomat kérte.

A kutatás tárgya:

A kutatás időhatára:

A benyújtott részletes kutatási terv alapján megállapítottam, hogy a kutatás tudományos célú; a levéltári anyagban való kutatás engedélyezését támogatom.

Kelt:

P. H.

.....
a nyilatkozat kiadójának saját kezű aláírása

.....
a nyilatkozat kiadójának neve és beosztása

Támogató nyilatkozatot tudományos kutatást rendeltetésszerűen végző, közfeladatot ellátó szerv vezetője állíthat ki. Formailag a támogató nyilatkozat akkor tekinthető érvényesnek, ha azon a kiállító szerv vezetőjének neve és beosztása gépelt formában is szerepel, és a nyilatkozaton szerepel a kiállító intézmény pecsétje és a kiállítás dátuma is.

Vonatkozó jogszabályok:

– 1995. évi LXVI. törvény 22. § (1)

– 1995. évi LXVI. törvény 24. (1) (2) (3) (4) .

Kérőlap sorszáma/év:

Kutatói kérőlap

A kutató neve (olvashatóan):.....

A kért anyag levéltári jelzete

Fond:.....

Doboz/dosszié:.....

Címe:.....

.....

.....

.....

.....

.....

A kérés dátuma:.....

.....

(A kutató aláírása)

6. sz. melléklet: Őrjegy

Sorszám/év:

Őrjegy

Kérőlapszám/év:

Levéltári jelzet Akadémiai Levéltár

Fond: _____

Doboz/dosszié: _____

Címe: _____

Raktári jelzet:

MTA Könyvtár és Információs Közp.
Akadémiai Levéltár
Bp. V. Széchenyi tér 9.
tel.: 411-6143

Látogatói jegy száma:

Számlaszám:

Fénymásolat – megrendelőlap

Alulírott megrendelem az alábbi jelzetű levéltári anyagok másolatát:

Megrendelő neve és címe:

Megrendelés **dátuma:**

Megrendelő **aláírása:**

Megjegyzés: a másolat tudományos-kutatási célokra, a megrendelő személyes használatára készül. A másolattal való visszaélésért a megrendelőt terheli a felelősség.

Elkészült összesen: **oldal.**

Fizetendő: **Ft**

A kész munkát átvettem:

